

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาติไทย เป็นชาติที่มีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามมาช้านาน มีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในสังคม ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อคนไทยมาก ดังที่ พระอม โปษะกฤษณะ (2521: 1-2) กล่าวไว้

คนไทยเป็นผู้มีโชคที่ได้มีภาษาของเราเอง และมีตัวหนังสือไทย เป็นตัวหนังสือประจำชาติ อันเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ เป็นเครื่องแสดงว่าไทยเราเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูงส่งมาแต่โบราณกาล และยังยืนมาจนบัดนี้ คนไทยผู้เป็นเจ้าของภาษาควรที่จะได้ภูมิใจ และถือว่าภาษาไทยสำคัญกว่าภาษาอื่น เพราะเป็นภาษาของชาติ ภาษาที่เราต้องใช้ในชีวิต ...

ภาษาไทยนอกจากจะมีความสำคัญ ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติ ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2514: 1) ได้กล่าวว่า "ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ความสำคัญของภาษาไทยย่อมมีมากที่สุด เพราะภาษาไทยเป็น เครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนทั้งชาติ และเป็น เครื่องมือในการสื่อสารการติดต่อระหว่างคนไทยด้วยกัน ..." ซึ่งสอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ (2530: 1) ที่กล่าวว่า

ภาษาไทยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นภาษาประจำชาติ เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นไทย ซึ่งมีประวัติความเป็นมายาวนาน นับตั้งแต่คนไทยรวมตัวกันเป็นชาติ มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ก็ได้ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างคนไทยทั้งชาติตลอดมา ทำให้เกิดความสะกดกมีความเข้าใจตรงกัน การมีภาษาใช้ร่วมกันในระหว่างคนหมู่มาก ทำให้เกิดพลังความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ภาษาไทย เป็น เครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย เป็น เอกลักษณ์ของชาติ ...

ผู้ที่มีความสามารถในด้านการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ความคิด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ในชีวิตประจำวัน เรามักจะประสบปัญหาเสมอว่า จะเขียน อ่าน หรือพูดอย่างไรดี บางครั้งเราใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของภาษาไทยที่ถูกต้อง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษามักจะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และ

สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 3) ได้กล่าวว่า "ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง เมื่อใช้ภาษา เป็นเครื่องมือสื่อความรู้ความคิดได้ดี ก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น นักพูด นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ และนักการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นต้น"

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทย ต่อชาติและวัฒนธรรมไทย เพราะถ้าขาดซึ่งภาษาไทย แล้ว ลักษณะความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ยากที่จะถ่ายทอดออกมาได้ เราใช้ภาษาไทยถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย ภาษาไทยจึงมีคุณค่าต่อคนไทย เป็นสมบัติที่มีค่ายิ่ง สมควรที่เราคนไทยทุกคน จะรักษามรดกอันล้ำค่านี้ไว้ ดังจะขออัญเชิญพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานในพิธีพระราชทานรางวัล การประกวดอ่านทำนองเสนาะ ของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2521 ตอนหนึ่งว่า

... ภาษานอกจากจะเป็น เครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของชนทั่วโลกแล้ว ยังเป็น เครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็น อารยประเทศ ซึ่งมีขนบประเพณี ศิลปกรรม วรรณคดี และภาษา ซึ่งเจริญรุ่งเรือง มาแต่อดีตกาล เราผู้เป็นอนุชนจึงควรภูมิใจช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม อันเป็น ทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุทิศทรัพย์สร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป ...

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ในทุกแขนงวิชาที่ว่าได้ เนื่องจากใน การศึกษาค้นคว้าต้องใช้ภาษาไทยเป็น เครื่องมือ บุญถิ่น อัตถากร (2512: 47) ได้ กล่าวว่า "ภาษาไทยเป็นปัจจัยสำคัญ เป็นหลักสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทุกแขนงวิชาภาษาไทย สำคัญยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรืออะไรก็ตามทั้งนั้น ..."

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทย กำหนดให้เรียนในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ดังปรากฏในแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 (2520: 3) ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติทุกระดับ ได้กล่าวถึงวิชาภาษาไทยว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทยทุกคนสามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ในการติดต่อทำความ เข้าใจกัน"

กรมอาชีวศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยในฐานะ เป็น เครื่องมือใน การแสวงหาความรู้ ดังนั้นในปีพุทธศักราช 2530 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 และได้กำหนดให้วิชาภาษาไทย เป็น วิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการสอนภาษาไทยระดับนี้คือ ให้มีความ

สามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ชำนาญในการใช้ภาษา ทั้งในด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันการศึกษาด้านวิชาการ: และงานอาชีพ ตลอดจนใช้ภาษาเผยแพร่ผลผลิตในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่ กรมอาชีวศึกษาประกาศใช้มีลักษณะ ดังนี้คือ กำหนดสาขาวิชาชีพที่เปิดสอนไว้ 5 ประเภทวิชา ได้แก่

1. ประเภทวิชา เกษตรกรรม
2. ประเภทวิชาคหกรรม
3. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
4. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม
5. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

สำหรับโปรแกรมการเรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 ประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาพื้นฐาน
2. หมวดวิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือก

หมวดวิชาพื้นฐาน เป็นหมวดวิชาบังคับของหลักสูตร นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชาต่าง ๆ ในหมวดนี้ ซึ่งได้แก่ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา พละนาฏย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

หมวดวิชาชีพ เป็นหมวดวิชาที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาชีพได้แก่วิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม และ ศิลปหัตถกรรม

หมวดวิชาเลือก เป็นหมวดวิชาที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ ประกอบด้วยวิชาเลือกวิชาชีพและวิชาเลือกเสรี

จากโครงสร้างของหลักสูตรดังกล่าว จะเห็นว่าวิชาภาษาไทย เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกสาขาวิชาต้องเรียน และต้องสอบผ่านวิชานี้จึงจะจบหลักสูตร ย่อมแสดงว่า กรมอาชีวศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนของชาติ พัฒนาตนเองในด้าน

สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณธรรม และจริยธรรม สามารถใช้ภาษาเป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตร-วิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ในข้อ 5 และ ข้อ 7 ซึ่งกล่าวว่า

ข้อ 5 เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

ข้อ 7 เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพและอนามัย สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

รายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 ประกอบด้วย 8 รายวิชา คือ ภาษาไทย 1 (ขรพ 1101) ภาษาไทย 2 (ขรพ 1102) ภาษาไทย 3 (ขรพ 1103) ภาษาไทย 4 (ขรพ 1104) ภาษาไทย 5 (ขรพ 1105) ภาษาไทย 6 (ขรพ 1106) ภาษาไทย 7 (ขรพ 1107) ภาษาไทย 8 (ขรพ 1108) รายวิชาเหล่านี้นักเรียนจะต้องเรียนให้จบภายในเวลา 2 ปี ซึ่งแบ่งเป็น 8 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 10 สัปดาห์

การเรียนการสอนภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะในการเรียนวิชาชีพ นักเรียนจะต้องมีความรู้ในวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี สามารถใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม ทั้งในเรื่องการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงจะทำให้การเรียนวิชาชีพ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากต้องใช้ภาษาไทยเป็น เครื่องมือแสวงหาความรู้ ถ่ายทอดความรู้และความคิดต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรับรู้ ตลอดจนนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดังที่ สมาน แสงมณี (2529: 11) ได้กล่าวว่า "ในการประกอบอาชีพนั้น สิ่งทีภาคธุรกิจเอกชนให้ความสำคัญ เป็นสิ่งแรกคือ นิสัย และคุณธรรม ประการต่อมาคือการมีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับคนอื่นได้ สามารถใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ในการสื่อความหมายติดต่อกับผู้อื่นให้เป็นที่เข้าใจกันดีทั้งสองฝ่าย" นอกจากนี้งานวิจัยของ สมบูรณ์ พิษณุไพบูลย์ (2526: 10-13) ซึ่งเป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาโครงสร้างของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่า มีการขอให้เพิ่มเนื้อหาวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป เพราะมีความเห็นว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการเขียน อ่าน พูด ฟัง มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและทำงาน และแม้แต่ในการสมัครงาน

แต่การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพยังมีอุปสรรค และปัญหา

หลายประการ เช่น ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ ไม่ส่งเสริมให้ครูหาความรู้เพิ่มเติม เมื่อครูภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ก็มักจัดครูที่ไม่ได้จบทางด้านภาษาไทยโดยตรง เข้าสอนทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดคุณภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย วิไลลักษณ์ วณวณานท์ (2528: 4) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในวิทยาลัยอาชีวศึกษาว่า "ปัญหาที่ประสบอยู่คือ เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีน้อย ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย ผู้บริหารการศึกษาไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทย จัดครูที่ไม่ได้จบทางวิชาภาษาไทยโดยตรงเข้าสอน"

ครูภาษาไทยที่สอนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนเทคนิควิธีสอน เนื่องจากไม่ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือฝึกอบรม เพื่อนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ดังที่ ชันทอง แสนฉุ่ม (2530: 87-93) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการ การนิเทศทางวิชาการของครูภาษาไทย สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า สิ่งที่ครูภาษาไทยต้องการให้มีการนิเทศทางด้านวิชาการมากได้แก่ การนิเทศในเรื่องหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาวิชาและหนังสือเรียน วิธีสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาไทย เนื่องจากเห็นว่าไม่มีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาชีพ และการประกอบอาชีพ นอกจากนี้การจัดสภาพการเรียนการสอนของครูที่ไม่เหมาะสมมีผลทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย เช่น ครูสอนโดยยึดแบบเรียนเป็นหลัก ใช้วิธีสอนแบบบรรยายอย่างเดียว จัดกิจกรรมประกอบการสอน และการใช้สื่อการสอนน้อย ไม่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นต้น

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ผ่านมา มีอุปสรรคและปัญหาหลายประการสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูภาษาไทยในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย หลายประการ เช่น ปัญหาในด้านของหลักสูตร เนื้อหาวิชา

เวลาเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง ขาดแคลนสื่อการสอน การวัดผลและการประเมินผลไม่สามารถทำได้ตามเกณฑ์ที่วางไว้ ขาดเอกสาร ตำราที่จะใช้อ้างอิงในการสอน ไม่ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ครูส่วนใหญ่สอนตามแบบเรียนทำให้นักเรียนได้รับความรู้อยู่ในวงจำกัดและเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจเรียน ไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทย นักเรียนเรียนเพื่อให้สอบผ่าน เพราะเป็นวิชาบังคับ ไม่ได้เรียนเพราะต้องการความรู้ และด้วยเหตุที่กรมอาชีวศึกษาได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 เนื้อหาวิชาภาษาไทยได้ถูกกำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของครูภาษาไทย และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ตามการรับรู้ของครูภาษาไทยและนักเรียนในด้านจุดมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในด้านจุดมุ่งหมายของวิชา เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูภาษาไทยและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาช่างอุตสาหกรรม แผนกช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลโลหะ และช่างยนต์ ในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศ

คำจำกัดความในการวิจัย

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง หลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำขึ้น

และประกาศใช้เมื่อพุทธศักราช 2530 ใช้เวลาเรียน 3 ปี หรือ 12 ภาคเรียน ต่อจากประโยค
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าใช้ชื่อย่อว่า ปวช.

2. วิทยาลัยเทคนิค หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ที่เปิดสอนสาขาวิชาชีพ โดยเน้นหนักทางสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม

3. การรับรู้ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดความ เข้าใจ เกี่ยวกับการ เรียนการสอนวิชา
ภาษาไทย

4. ครูภาษาไทย หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใน
วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชา
ช่างอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ในวิทยาลัย เทคนิค

6. ภาษาไทย หมายถึง วิชาบังคับ 8 รายวิชา ในหมวดวิชาพื้นฐานประกอบด้วย

6.1 ภาษาไทย 1 (ชรพ 1101)

6.2 ภาษาไทย 2 (ชรพ 1102)

6.3 ภาษาไทย 3 (ชรพ 1103)

6.4 ภาษาไทย 4 (ชรพ 1104)

6.5 ภาษาไทย 5 (ชรพ 1105)

6.6 ภาษาไทย 6 (ชรพ 1106)

6.7 ภาษาไทย 7 (ชรพ 1107)

6.8 ภาษาไทย 8 (ชรพ 1108)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ให้สอดคล้องกับการ เรียนการสอนวิชาชีพ

2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในโอกาสต่อไป